

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Yksityisistä teistä annetun lain mukaan yksityisten teiden kunnossapitoon ja tekemiseen voidaan myöntää valtion- ja kunnanavustusta. Esityksessä ehdotetaan valtionavustusta koskevien säännösten tarkistamista siten, että kunnossapitoavustuksen suuruus määräytyisi nykyistä yksinkertaisemmin tien laskennallisten

kunnossapitokustannusten perusteella. Lisäksi valtionavustusta koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä periaatteellisia ja lakitekniisiä tarkistuksia. Kunnanavustusta koskevat säännökset ehdotetaan korvattaviksi yleissäännöksellä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	4. Esityksen valmistelu	6
1. Nykyinen tilanne	3	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1.1. Valtionavustukset yksityisten teiden kun-	3	1. Lakiehdotuksen perustelut	7
nossapitoon	3	2. Voimaantulo	9
1.2. Valtionavustukset yksityisten teiden teke-	4	LAKIEHDOTUS	10
miseen	4	LIITE	12
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	4		
2.1. Tavoitteet	4		
2.2. Keskeiset ehdotukset	4		
3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaiku-	5		
tukset	5		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Valtionavustukset yksityisten teiden kunnossapitoon

Yksityisistä teistä annetun lain 93 §:n 1 momentin (728/77) mukaan valtion varoista annetaan vuosittain avustusta sellaisen yksityisen tien kunnossapitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys tai joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytiellä. Saman pykälän 2 momentin mukaan valtionavustuksen suuruuden määräytymisperusteina on otettava huomioon tien alueellinen sijainti, tien merkitys muiden kuin tieosakkaiden liikenteelle, tienpitokustannusten suuruus ja tieosakkaiden varallisuusasema siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Yksityisistä teistä annetun asetuksen 14 §:n 1 momentin (1348/91) mukaan valtionavustusta annetaan tien kunnossapidosta aiheutuneiden kustannusten perusteella tiepiiriin päätöksellä määrätyn avustusprosentin mukaan laskettuna. Saman pykälän 2 momentin mukaan perusavustus on 50, 45 tai 40 prosenttia. Perusavustusprosentti riippuu tien sijaintikunnasta tai eräissä tapauksissa sijaintikunnan osasta momentissa tarkemmin määritellyllä tavalla. Perusavustuksen lisäksi annetaan asetuksen 15 §:n 1 momentin mukaan lisäavustusta muiden kuin tieosakkaiden liikenteen perusteella enintään 20 prosenttia, tieosakkaiden varallisuusaseman perusteella enintään 20 prosenttia, tien kunnossapitokustannusten suuruuden perusteella enintään 10 prosenttia ja tien vaikutusalueella pysyvästi asuvaa tieosakasta kohden lasketun tiepituuden perusteella enintään 10 prosenttia. Myönnettävän avustuksen kokonaismäärä voi kuitenkin olla enintään 80 prosenttia. Saman pykälän 2 momentin mukaan lauttapaikan tai vuosittain purettavan sillan osalta avustusta annetaan 80 prosenttia käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään yksityisistä teistä annetun asetuksen 20 §:n mukaan vain sellaisista töistä aiheutuneet kustannukset, jotka ovat tarpeen tien pitämiseksi liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Näiden lisäksi hyväksytään kunnossapitotöiden valvonnasta ja tiekunnan asioiden

hoidosta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Kustannuksia hyväksyttäessä otetaan huomioon paikkakunnan yleinen hintataso. Asetuksen 22 a §:n mukaan lauttapaikan, vuosittain purettavan sillan ja talvitien osalta valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään 20 §:n mukaiset todelliset kustannukset.

Valtionavustusta saavat yksityiset tiet jaetaan yksityisistä teistä annetun asetuksen 18 a §:n mukaan kunnossapitoluokkiin. Tien osat voivat kuulua eri kunnossapitoluokkiin. Kussakin kunnossapitoluokassa sovellettavat vuosittaisten kunnossapitotöiden ohjeelliset materiaali- ja työmäärät on määritelty tielaitoksen antamissa ohjeissa.

Yksityisistä teistä annetun asetuksen 19 §:n 1 momentin mukaan tiepiiriin on lähetettävä valtionavustukseen oikeutetulle tiekunnalle vuosittain hyvissä ajoin ehdotus seuraavan vuoden kustannusarvioksi. Tiekunta voi vuoden loppuun saakka esittää tarkistuksia ehdotukseen. Saman pykälän 2 momentin mukaan tiepiiriin on hyväksyttävä kustannusarvio vuosittain mikäli mahdollista viimeistään kunnossapitovuoden helmikuussa. Asetuksen 21 §:n 1 momentin mukaan tiepiiriin on tehtävä päätös kunnossapitovuoden valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista mikäli mahdollista viimeistään seuraavan vuoden huhtikuussa. Normaalitapauksessa valtionavustukseen oikeuttavia ovat saman pykälän 2 momentin mukaan hyväksytyn kustannusarvion mukaiset kustannukset. Jos hyväksytyn kustannusarvion edellyttämät kunnossapitotyöt on kokonaan tai osaksi laiminlyöty, näitä vastaavat kustannukset on saman pykälän 3 momentin mukaan otettava vähennyksenä huomioon valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia hyväksyttäessä. Edelleen saman pykälän 4 momentin mukaan tiepiiri voi erityisistä syistä antaa tiekunnalle luvan kunnossapitotöihin, joita hyväksytty kustannusarvio ei edellytä. Tällöin mainituista töistä aiheutuneet lisäkustannukset otetaan huomioon valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista päätettäessä.

Yksityisistä teistä annetun asetuksen 24 §:n mukaan tiepiiriin on maksettava valtionavustus tiekunnan ilmoittamalle pankkitilille mikäli mahdollista viimeistään kunnossapitovuotta seuraavan vuoden huhtikuussa.

Vuoden 1992 lopussa oli valtionavustusjär-

jestelmän piirissä noin 17 700 yksityistä tietä, joiden yhteispituus oli noin 59 700 kilometriä. Teihin liitettyjä pelkästään maa- ja metsätaloustaloudessa olevia teitä ja tienosia oli noin 4 100 kilometriä. Asema- ja rakennuskaava-alueilla avustettavia teitä oli noin 500 kilometriä. Lauttapaikkoja avustusjärjestelmän piirissä oli 16, vuosittain purettavia siltoja 17 ja talviteitä noin 250 kilometriä. Yksityisistä teistä annetun asetuksen muuttamisesta vuonna 1991 annetun asetuksen (1348/91) siirtymäsäännöksessä tarkoitettuja teitä, joiden ennen vuotta 1978 annettu avustuspäätös oli voimassa vuoden 1993 loppuun, oli noin 500 kappaletta. Niiden yhteispituus oli noin 1 600 kilometriä.

Vuonna 1992 valtionavustusta saaneiden teiden kunnossapitokustannukset olivat 252 miljoonaa markkaa ja maksetut valtionavustukset 138 miljoonaa markkaa. Lauttapaikkojen, vuosittain purettavien siltojen ja talviteiden osuus avustussummasta oli 4,8 miljoonaa markkaa. Keskimääräiset kunnossapitokustannukset olivat noin 4 200 markkaa kilometriä kohti. Keskimääräinen valtionavustus oli noin 2 300 markkaa kilometriä kohti. Keskimääräinen avustusprosentti oli 55.

1.2. Valtionavustukset yksityisten teiden tekemiseen

Yksityisistä teistä annetun lain 94 §:n mukaan valtion varoista voidaan antaa avustusta 93 §:n 1 momentissa tarkoitettun eli kunnossapitoavustuksen saantiehtot täyttävän tien tekemiseen vuosittain valtion tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan rajoissa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Erityisistä syistä voidaan valtionavustusta myöntää myös sellaisen yksityisen tien tekemiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten ei ole perustettu tiekuntaa.

Yksityisistä teistä annetun asetuksen 26 §:n 1 momentin mukaan valtionavustusta voidaan myöntää harkinnan mukaan enintään 80 prosenttia tien, sillan ja lauttapaikan suunnittelu-, rakentamis- ja parantamistöistä aiheutuviin hyväksyttäviin kustannuksiin ja tietoisuuskustannuksiin.

Vuonna 1992 valtionavustuksia myönnettiin yksityisten teiden tekemiseen 25 miljoonaa markkaa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Vaikka yksityisten teiden kunnossapitoavustuksen suuruutta määritettäessä otetaan huomioon monia tekijöitä, avustukset jakautuvat teittain siten, että tierasitus pysyvästi asuttua taloutta kohti muodostuu eri teillä hyvinkin erilaisiksi. Lakiehdotuksen yhtenä tavoitteena on pysyvän asutuksen tierasituksen tasaaminen.

Yksityisten teiden valtionavustusjärjestelmä perustuu sekä kunnossapidon että tekemisen osalta paljolti todellisiin, hyväksyttäviin kustannuksiin. Valtionavustusjärjestelmien kehittämisessä on viime vuosina omaksuttu periaate, jonka mukaan avustuksen suuruuden tulee määräytyä laskennallisesti. Lakiehdotuksen toisena tavoitteena on tämän vuoksi kunnossapidon avustuksen suuruuden määräytymisperusteiden muuttaminen laskennallisiksi.

Yksityisistä teistä annetun lain valtionavustuksen saantiehtoja koskeissa säännöksissä on eräitä puutteita. Tästä syystä avustusjärjestelmän piirissä on nykyään joukko teitä, jotka lain alkuperäisen tarkoituksen huomioon ottaen eivät sinne kuulu. Lisäksi valtionavustusta koskeissa säännöksissä on eräitä periaatteellisia ja lakitekniisiä puutteita. Kunnanavustusta koskevat säännökset puolestaan ovat vanhentuneet. Lakiesityksen kolmantena tavoitteena on myös näiden epäkohtien poistaminen.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Yksityisistä teistä annettuun lakiin ja asetukseen sisältyvät säännökset, joiden mukaisesti yksityisen tien kunnossapidon valtionavustuksen suuruus nykyään määräytyy, ehdotetaan korvattaviksi uusilla säännöksillä siten, että avustuksen suuruus riippuisi tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista. Pysyvän asutuksen pääsyteillä avustus riippuisi lisäksi tien vaikutuspiirissä olevien pysyvästi asuttujen talouksien määrästä. Laskennallisista kunnossapitokustannuksista säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Lauttapaikan, vuosittain purettavan sillan ja talvitien osalta avustuksen suuruus määräytyisi kuitenkin edelleen nykyisiä säännöksiä vastaavasti todellisten kustannusten perusteella.

Yksityisistä teistä annetun lain ja asetuksen säännökset, joissa määritellään yksityisen tien valtionavustuksen saantiehtot, ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että ne vastaisivat nykykäytäntöä, joka eräiltä osin perustuu korkeimman hallinto-oikeuden kannanottoihin. Avustuksen saamisen edellytyksenä olisi tien autolajajokelpoisuus ja se, että tiellä on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys tai että se on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla ja että sen vaikutuspiirissä on vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta. Valtionavustusta ei myönnettäisi tiekunnan tiehen kuuluvalla pelkästään maa- tai metsätalouskäytössä olevalle taikka pelkästään vapaa-ajan asuntoihin johtavalle tien osalle eikä myöskään asema- tai rakennuskaava-alueella olevalle tielle tai sen osalle.

Yksityisen tien kunnossapidon valtionavustuksen lakkauttamista koskeva säännös sisältyy nykyään yksityisistä teistä annettuun asetukseen. Vastaava säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin. Samalla sitä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että asema- tai rakennuskaava-alueella olevalta tieltä tai sen osalta avustus olisi lakkautettava sen jälkeen, kun kunta on kysymyksessä olevan lain mukaisesti ottanut tienpidon hoitaakseen tai kun kaavan lainvoimaiseksi tulosta on kulunut viisi vuotta.

Valtionavustuksen enimmäismäärä yksityisen tien tekemiseen on nykyään säädetty yksityisistä teistä annetussa asetuksessa. Enimmäismäärää koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin.

Yksityisistä teistä annettuun lakiin sisältyvät kunnanavustusta koskevat säännökset ovat periaatteessa tarpeettomat, koska yksityisten tien avustustoiminta voidaan katsoa kunnan itsehallintoon kuuluvaksi tehtäväksi. Säännöksiä ei kuitenkaan ehdoteta kumottaviksi, vaan korvattaviksi yleissäännöksellä, jotta välttyttäisiin kunnan toimialaa koskevilta tulkintaongelmilta ja jotta kuntien avustusjärjestelmiä ja -sopimuksia, joissa yleensä viitataan yksityisistä teistä annetun lain säännöksiin, ei tarvitsisi uusia.

Yksityisistä teistä annettu laki edellyttää, että kunnan tielautakunta tarkastaa valtionavustushakemusten asianmukaisuuden ja vaatii niihin tarvittaessa täydennyksiä ja hankkii tarvittavat lausunnot sekä antaa oman lausuntonsa. Avustusjärjestelmän yksinkertaistuksessa ehdotetulla tavalla tarpeet lisätietojen hankkimise-

seen hakijalta ja hakemusten käsittelyyn tielautakunnassa vähenevät olennaisesti. Tästä syystä hakemusten käsittelystä tielautakunnassa ehdotetaan luovuttavaksi. Hakemusten käsittelyyn tarvittava aika lyhenee siten huomattavasti. Tarvittaessa tiepiiri voi edelleen pyytää hakemuksesta lausunnon tielautakunnalta.

Yksityisistä teistä annetun lain säännöstä, jonka mukaan valtionavustusta saavan tai saaneen tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää, ehdotetaan tulkintaongelmien välttämiseksi täsmennettäväksi siten, että kiello koskisi vain yksityisistä teistä annetun lain nojalla avustusta saavia tai saaneita teitä.

Säännökset, joiden perusteella tiepiiri päättää valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta sisältyvät nykyään yksityisistä teistä annettuun asetukseen. Myös muutoksenhausta tiepiiriin päätöksiin on säädetty asetuksessa. Kun kunnalle ja yksityiselle voidaan asettaa velvoitteita valtiota kohtaan vain lailla tai laissa olevan nimenomaisen valtuutuksen nojalla alemman tasoisella säännöksellä, ehdotetaan avustuksen myöntämistä, lakkauttamista ja muutoksenhakua koskevat säännökset otettavaksi lakiin.

Koska valtuutuksen kansalaisiin kohdistuvien määräysten ja ohjeiden antamiseen tulee hallintoviranomaisten norminantoa koskevien periaatteiden mukaan perustua lakiin, ehdotetaan myös valtionavustusta koskevien ohjeiden antamista koskeva valtuutus otettavaksi lakiin.

3. Esityksen taloudelliset ja organisaatoriset vaikutukset

Ehdotettu uudistus olisi vuoden 1992 tilanteessa merkinnyt, että valtion menot kunnossapidon valtionavustuksiin olisivat olleet 141,7 miljoonaa markkaa. Kun menot mainittuna vuonna olivat 138,3 miljoonaa markkaa, olisi lisäys ollut 3,4 miljoonaa markkaa. Avustuksen lakkauttaminen pelkästään maa- ja metsätalouskäytössä ja asema- ja rakennuskaava-alueilla olevilta teiltä sekä sellaisilta yksityisistä teistä annetun asetuksen muuttamisesta annetun asetuksen (1348/91) siirtymäsäännöksessä tarkoitetuilta teiltä, jotka eivät täyty avustusehtoja, olisi aiheuttanut 10 miljoonan markan säästön. Avustuksen suuruuden määräytymisperusteiden muutos olisi aiheuttanut 13,4 mil-

joonan markan lisäyksen avustettavien teiden avustustarpeeseen.

Avustusmäärärahan kohdentumista sekä teittäin että alueittain esityksen hyväksyminen muuttaisi huomattavasti. Avustuksen suuruuden määräytymisperusteiden muuttamisen seurauksena nykyään avustusta saavista teistä jäisi vaille avustusta noin 1 900 kappaletta. Teiden yhteispituus on noin 4 000 kilometriä. Kysymyksessä ovat tiet, joiden vaikutuspiirissä on

runsaasti pysyvää asutusta ja joilla tierasitus pysyvästi asuttua taloutta kohti on siten verrattain pieni. Vuotuinen avustussumma puolestaan kasvaisi merkittävästi sellaisilla teillä, joiden vaikutuspiirissä on vähän pysyvää asutusta ja joilla tierasitus pysyvästi asuttua taloutta kohti on suuri. Ehdotetun uudistuksen vaikutus avustusten alueelliseen jakautumaan olisi vuoden 1992 tilanteessa ollut tiepiireittäin seuraava:

Tiepiiri	Nykyiset avustukset milj. mk	Esityksen muk. avustukset milj. mk	Ero milj. mk
Uusimaa	11,5	8,2	—3,3
Turku	19,7	20,9	1,2
Häme	12,9	13,2	0,3
Kymi	7,3	9,5	2,2
Mikkeli	11,9	15,7	3,8
Pohjois-Karjala	12,3	11,8	—0,5
Kuopio	12,2	13,5	1,3
Keski-Suomi	11,2	12,7	1,5
Vaasa	16,3	14,3	—2,0
Keski-Pohjanmaa	5,9	5,9	0,0
Oulu	6,4	6,6	0,2
Kainuu	6,2	6,3	0,1
Lappi	4,5	3,2	—1,3
Yhteensä	138,3	141,7	3,4

Tekemisen avustusmäärärahan kannalta lakiehdotuksen hyväksymisellä ei olisi merkitystä.

Lakiehdotuksen hyväksymisellä ei olisi sannaottavia organisatorisia vaikutuksia. Hallintomenoissa saavutettaisiin tielaitoksen osalta 1,5—2 miljoonan markan ja kuntien osalta noin 0,5 miljoonan markan vuotuiset säästöt. Tielaitoksessa säästöt aiheutuisivat siitä, että avustusjärjestelmän hoito vaatisi tiepiireissä nykyistä vähemmän henkilöresursseja. Kunnissa säästön aiheuttaisi luopuminen avustushakemusten käsittelystä tielautakunnassa.

4. Esityksen valmistelu

Liikenneministeriö asetti vuoden 1991 lopulla työryhmän selvittämään yksityisten teiden valtionavustusten kohdentumista ja määräytymisperusteita. Työryhmä jätti mietintönsä 30 päivänä syyskuuta 1992. Mietintöön sisältyi hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus

yksityisistä teistä annetun lain muuttamiseksi. Liikenneministeriö pyysi mietinnöstä lausunnon valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, Suomen Kaupunkiliitolta, Suomen Kunnallislitoltä, Finlands svenska kommunförbundetä ja tielaitokselta. Suomen Kaupunkiliittoa lukuun ottamatta lausunnonantajat suhtautuivat yleisesti ottaen myönteisesti työryhmän ehdotuksiin, joskin esittivät eräitä niiden yksityiskohtia koskevia muutosehdotuksia. Suomen Kaupunkiliitto ei puoltanut yksityisistä teistä annetun lain muuttamista työryhmän esittämällä tavalla, vaan kiirehti Toisen parlamentaarisen liikennekomitean ehdottaman kuntien tien- ja kadunpidon valtionavustusjärjestelmän valmistelua ja yksityisten teiden valtionavustuskysymysten ratkaisemista osana tätä järjestelmää.

Lakiehdotus on valmisteltu liikenneministeriössä edellä mainitun ehdotuksen pohjalta. Siinä on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon lausunnoissa esitetyt muutosehdotukset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

93 §. Valtionavustusta ei ole tarkoitettu annettavaksi sellaisen yksityisen tien kunnossapitoon, jota ei ole maastossa käytännössä olemassa, vaikka tiekunta onkin perustettu. Myöskään sitä ei ole tarkoitettu annettavaksi tielle, jolla ei voi ajaa henkilöautolla eli jota voivat käyttää vain esimerkiksi traktorit tai maastoajoneuvot. Jos tie ei nimittäin sovellu esimerkiksi hälytysajoneuvoille ja muille palveluautoille, sillä ei voi olla paikkakunnalla huomattavaa liikenteellistä merkitystä. Pysyvän asutuksen pääsytietä on puolestaan nykyoloissa kohtuullista vaatia, että mainitut ajoneuvot voivat sitä käyttää. Näistä syistä ehdotettuun 1 momenttiin on otettu vaatimus avustettavan tien autolla-ajokelpoisuudesta.

Pysyvän asutuksen pääsytienä pidetään yksityisistä teistä annetun asetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan tietä, jota käytetään pysyvän asutuksen liikenteeseen paikalliseen hallinto- ja palvelukeskukseen. Pykälän 3 momentin mukaan tien pituuden tulee olla yksi kilometri. Painavista syistä voidaan kuitenkin päättää, että avustusta myönnetään lyhyemmällekin tielle. Korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 1979 tekemän päätöksen (KHO:n taltio 1046/5.3.1979) mukaan yksi tai kaksi pysyvästi asuttua taloutta ei vielä muodosta pysyvää asutusta. Vuonna 1983 korkeimman hallinto-oikeuden tekemän päätöksen (KHO:n taltio 5593/23.12.1983) mukaan neljä taloutta sen sijaan jo muodostaa pysyvän asutuksen. Näiden kannanottojen perusteella on muotoutunut käytäntö, jonka mukaan tien tulee olla tarpeellinen vähintään kolmen pysyvästi asutun talouden pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla, jotta se voitaisiin katsoa valtionavustukseen oikeutetuksi.

Pysyvän asutuksen pääsytien avustusehtojen tarkistamiseksi on tehty eri yhteyksissä lukuisia ehdotuksia. Avustuksen piiriin on ehdotettu otettavaksi tiet, jotka ovat tarpeen vähintään kahden tai yhden pysyvästi asutun talouden pääsytienä. Myös tien pituusvaatimusta on ehdotettu lyhennettäväksi. Pisimmälle menneissä ehdotuksissa pituusvaatimukseksi on esitetty 300 metriä. Avustusehtojen lieventäminen merkitsisi, että valtion menot yksityisten teiden avustustoimintaan lisääntyisivät. Yleisen taloudellisen tilanteen ja valtiontalouden nykyisen

tilan huomioon ottaen on lakiehdotusta valmisteltaessa lähtökohdaksi otettu, että valtion menot eivät saa kasvaa. Tästä syystä avustusehdot ehdotetaan pysytettäväksi nykykäytäntöä vastaavina. Pysyvästi asuttujen talouksien määrää ja tien pituutta koskevat vaatimukset ehdotetaan kuitenkin selvyiden vuoksi otettavaksi lakiin.

Nykyään valtionavustusjärjestelmän piirissä on noin 500 kilometriä teitä, jotka sijaitsevat asema- tai rakennuskaava-alueilla. Avustusjärjestelmän piirissä on noin 3 900 kilometriä avustusta saaviin teihin kuuluvia pelkästään maa- ja metsätalouskäytössä olevia ja vapaa-ajan asuntoihin johtavia teitä, joiden vaikutuspiirissä ei ole pysyvää asutusta. Kysymyksessä olevien teiden avustamista yksityisistä teistä annetun lain nojalla ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Jotta vastaavanlaisia teitä ei enää otettaisi avustusjärjestelmän piiriin, pykälän 2 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla avustuksen myöntäminen tällaisille teille estetään.

93 a §. Yleisperustelujen kohdassa 1.1. on selostettu avustuksen suuruuden nykyiset määräytymisperusteet. Selostuksesta ilmenee, että avustuksen lopullista suuruutta määritettäessä otetaan huomioon useita erilaisia alueellisia ja tiekohtaisia tekijöitä ja että yksittäisen tien avustuksen suuruus määräytyy hyvin yksityiskohtaisen ja monivaiheisen prosessin tuloksena. Tästä huolimatta pysyvän asutuksen tienpito-asiuksen tasaaminen, joka oli yksi valtionavustusjärjestelmän keskeisiä tavoitteita, toteutuu vain osittain. Sen jälkeenkin, kun valtionavustus otetaan huomioon, tierasitus pysyvästi asuttua taloutta kohti vaihtelee teittäin kymmenistä markoista jopa tuhansiin markkoihin vuodessa. Kuntien vapaaehtoiset avustukset tosin tasaavat rasitusta jossain määrin.

Lakiehdotusta valmisteltaessa on tutkittu useita erilaisia vaihtoehtoja pysyvän asutuksen tierasituksen tasaamiseksi ja avustuksen suuruuden määräytymisperusteiden muuttamiseksi nykyistä enemmän laskennallisiksi ja siten myös yksinkertaisemmiksi.

On pidetty tärkeänä, että tien kunnossapitotarve ja sen perusteella määräytyvät kunnossapitokustannukset otetaan avustuksen suuruutta määritettäessä huomioon. Tiekohtaisten kustannusarvioiden laatimista, joka on yksi vaihtoehto, ei valtionavustustoiminnassa omaksut-

tujen periaatteiden vuoksi ole pidetty enää mahdollisena. Myöskään alueittain vaihtelevien keskimääräisten kilometrikustannusten käyttämistä avustuksen suuruuden määrittymisperusteena ei ole pidetty mahdollisena, koska teiden kunnossapitotarpeet vain jossain määrin riippuvat alueellisista tekijöistä. Sen sijaan on katsottu, että teiden erilaiset kunnossapitotarpeet voidaan riittävästi ottaa huomioon jakamalla tiet neljään kunnossapitoluokkaan, kuten nykyäänkin tehdään, ja käyttämällä kussakin kunnossapitoluokassa avustuksen suuruuden määrittymisperusteena koko maan keskimääräistä kilometrikustannusta. Paitsi että menettely on yksinkertainen, sitä voidaan myös pitää taloudellisuuteen kannustavana.

Pysyvän asutuksen tierasituksen tasaamiseksi on pidetty tärkeänä, että pysyvän asutuksen pääsyteillä avustuksen suuruuden määrittymistekijänä otetaan huomioon tien vaikutuspiirissä olevien pysyvästi asuttujen talouksien määrä. On katsottu, että sellainen pysyvän asutuksen pääsytie, jonka vaikutuspiirissä on runsaasti pysyvää asutusta ja siten myös tierasituksen kantajia, tarvitsee vähemmän valtion tukea kuin tie, jonka vaikutuspiirissä pysyvää asutusta on vähän. Tämä periaate on toteutettavissa siten, että tien kunnossapitokustannuksista vähennetään tiekunnan omavastuuosuus, joka on sitä suurempi mitä enemmän tien vaikutuspiirissä on pysyvää asutusta, ja että avustuksella katetaan jäljelle jäävät kunnossapitokustannukset. Lähtien siitä, että valtion menoja ei nykytilanteessa ole mahdollista lisätä, ja toisaalta siitä, että valtionavustusten kokonaismäärä yksityisten teiden kunnossapitoon säilytetään suunnilleen nykyisellä tasolla, on päädytty siihen, että tiekohtaisen avustuksen enimmäismäärä olisi pysyvän asutuksen pääsyteillä 75 prosenttia tien sen osan laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joka jää jäljelle, kun tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin tien vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Tiekuunnan omavastuuosuus koostuisi siten vähennetyn tieosuuden kunnossapitokustannuksista ja yhdestä neljäsosasta jäljelle jäävän tieosuuden kunnossapitokustannuksista. Teillä, joilla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys, liikenne on huomattavalta osalta muiden kuin tieosakkaiden aiheuttamaa. Näillä teillä ei tästä syystä tehtäisi pysyvää asutuksesta johtuvaa vähennystä avustukseen.

Ehdotettu 1 momentti korvaisi voimassa

olevan 93 §:n 2 momentin ja yksityisistä teistä annetun asetuksen 14 §:n ja 15 §:n 1 momentin, joihin avustuksen suuruuden määrittymisperusteet nykyään pääosin sisältyvät. Avustuksen suuruus riippuisi edellä selostetulla tavalla tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joista säädetäisiin tarkemmin asetuksella. Laskennallisia kunnossapitokustannuksia määrittäessä lähtökohtana käytettävät kunnossapidon kilometrikustannukset olisivat vuoden 1992 kustannustasossa 4 000 markkaa, mikä vastaa varsin tarkoin koko maan yksityisten teiden keskimääräisiä kilometrikustannuksia kysymyksessä olevana vuonna. Tielaitos tarkistaisi nämä kustannukset joka viides vuosi. Välivuosina kilometrikustannukset tarkistettaisiin maarakennuskustannusindeksin mukaisesti. Kilometrikustannukset määritettäisiin kunnossapitoluokittain edellä mainittujen keskimääräisten kilometrikustannusten perusteella momentissa mainittujen kertoimien avulla. Kertoimet, jotka ovat 1,5...0,75, perustuvat eri kunnossapitoluokkien nykyisiin keskimääräisiin kilometrikustannuksiin.

Ehdotettu 2 momentti korvaisi yksityisistä teistä annetun asetuksen 15 §:n 2 momentin, jossa nykyään määritellään lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan avustuksen suuruuden määrittymisperusteet. Koska talvitiet ovat käytössä vain osan vuotta, niihin ei voida avustuksen suuruutta määrittäessä soveltaa laskennallisia kunnossapitokustannuksia. Tästä syystä momenttiin ehdotetaan otettavaksi lisäksi säännös, jonka mukaan myös talviteiden avustus määritettäisiin todellisten hyväksyttävien käyttö- ja kunnossapitokustannusten perusteella. Talviteiden avustusprosentin enimmäismääräksi ehdotetaan 65 prosenttia, joka melko tarkoin vastaa talviteiden nykyistä keskimääräistä avustusprosenttia.

93 b §. Ehdotettu 1 momentti vastaa yksityisistä teistä annetun asetuksen 18 §:n 2 momenttia. Koska avustuksen myöntämisestä säädetään lailla, on johdonmukaista, että myös sen lakkauttamisesta säädetään lailla.

Ehdotetun 2 momentin osalta viitataan 93 §:n 2 momentin perusteluihin.

94 §. Nykyään valtionavustuksen enimmäismäärästä yksityisen tien tekemiseen säädetään yksityisistä teistä annetun asetuksen 26 §:n 1 momentissa. Enimmäismäärää koskeva maininta ehdotetaan otettavaksi lakiin sen vuoksi, että kunnossapitoavustuksen suuruuden määrittymisperusteet on ehdotettu otettavaksi la-

kiin. Samalla pykälään ehdotetaan otettavaksi nykyistä 96 §:n 1 momenttia vastaava säännös siltä osin, kuin se koskee valtionavustusta.

95 §. Kunnallislain (953/76) 5 §:n 1 momentin mukaan kunnan asiana on hoitaa itsehallintoonsa kuuluvat ja sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Yksityisten teiden pidon avustamisen voidaan katsoa kuuluvan kunnan itsehallintoon, mistä syystä siitä ei olisi tarpeen säätää yksityisistä teistä annetussa laissa. Yleisperustelujen kohdassa 2.2. mainituista syistä pykälään ehdotetaan kuitenkin otettavaksi nykyisten säännösten tilalle kunnanavustuksia koskeva yleissäännös.

96 §. Pykälän nykyinen 1 momentti on ehdotettujen 94 ja 95 §:n vuoksi tarpeeton.

Uudeksi 1 momentin säännöksi otettaisiin nykyisen 2 momentin säännös siten tarkistettuna, että tien käyttökieltoa koskeva rajoitus koskisi vain sellaisia yksityisiä teitä, joiden kunnossapitoon on myönnetty valtionavustusta yksityisistä teistä annetun lain nojalla. Tarkistus johtuu osittain 95 §:n muuttamisesta. Ennen kaikkea se kuitenkin tähtää siihen, että vältetään tien käyttökieltoa koskevat epäselvyydet tapauksissa, joissa valtionavustusta annetaan jonkin muun lain nojalla.

Uudeksi 2 momentin säännöksi otettaisiin nykyisen 3 momentin säännös tarkistettuna. Tarkistukset johtuvat ehdotetusta 1 momentista.

97 §. Nykyisen pykälän 1 momentti on tarpeeton, koska valtionavustushakemuksen käsittelystä kunnan tielautakunnassa voidaan yleisperustelujen kohdassa 2.2. mainituista syistä luopua. Momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää tiepiiri. Nykyään vastaavaa säännöstä ei sisälly lakiin. Perustelut ilmenevät yleisperustelujen kohdasta 2.2.

Nykyisen pykälän 2 momentti on ehdotetun 95 §:n vuoksi tarpeeton.

98 a §. Nykyään muutoksenhakua koskevat säännökset sisältyvät yksityisistä teistä annetun asetuksen 42 b §:ään. Yleisperustelujen kohdas-

sa 2.2. mainituista syistä muutoksenhakua koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin.

109 §. Ehdotettu 1 momentti vastaa asiasisältöltään nykyistä pykälää. Vain sanamuoto on tarkistettu.

Valtuutus valtionavustusta ja siihen oikeutettujen teiden pitoa koskevien määräysten ja ohjeiden antamiseen sisältyy nykyään yksityisistä teistä annetun asetuksen 40 §:n 1 momenttiin. Määräyksiä ei asetuksen lisäksi ole tarpeen antaa, mutta teknisluonteisia ohjeita sen sijaan tarvitaan. Valtuutus niiden antamiseen ehdotetaan otettavaksi uudeksi 2 momentiksi. Perustelut ilmenevät yleisperustelujen kohdasta 2.2.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian. Vuoden 1996 alku on käytännössä aikaisin mahdollinen.

Jos lakiehdotus hyväksyttäisiin siten, että se tulee voimaan vuoden 1996 alusta, maksettaisiin avustukset vuoden 1995 osalta nykyään voimassa olevien säännösten mukaisesti vuonna 1996. Nykyisten säännösten nojalla kunnossapidon valtionavustusta saavien tiekuntien avustuspäätökset voitaisiin tarkistaa uusien säännösten pohjalta tiepiirien toimesta vuoden 1995 aikana. Myös vuonna 1995 jätetyistä avustushakemuksista voitaisiin tehdä päätös uusien säännösten pohjalta vuonna 1995. Siirtyminen uuteen järjestelmään kävisi tällä tavoin joustavasti. Vuonna 1995 olisi voitava ryhtyä lain panemiseksi täytäntöön myös eräisiin muihin valmistaviin toimenpiteisiin. Muun muassa nykyisten säännösten edellyttämästä seuraavaa vuotta koskevan kustannusarvioehdotuksen lähettämisestä tiekunnille vuoden 1995 keväällä voitaisiin luopua.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1996.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä teistä 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetun lain (358/62) 93—97 § ja 109 §, sellaisina kuin niistä ovat 93, 94 ja 96 § 14 päivänä lokakuuta 1977 annetussa laissa (728/77) ja 97 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä lisätään lain 13 lukuun uusi 93 a, 93 b ja 98 a § seuraavasti:

93 §

Valtion varoista annetaan vuosittain avustusta sellaisen autolla-ajokelpoisen yksityisen tien kunnossapitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja:

1) jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys; tai

2) joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla ja jonka vaikutuspiirissä on vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta.

Valtionavustusta ei myönnetä tiekunnan tien kuuluvalla, pelkästään maa- tai metsätaloustaloudessa olevalle taikka pelkästään vapaa-ajan asuntoihin johtavalle tien osalle eikä myöskään asema- tai rakennuskaava-alueella olevalle tielle tai tien osalle.

93 a §

Edellä 93 §:n 1 momentissa tarkoitetun avustuksen enimmäismäärä on momentin 1 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista ja 2 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien osan laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joka jää jäljelle, kun tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin sen vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Laskennallisista kunnossapitokustannuksista säädetään tarkemmin asetuksella.

Lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan osalta avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia ja talvitien osalta 65 prosenttia hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

93 b §

Jos tie tai sen osa olosuhteiden muuttumisen vuoksi ei enää täytä 93 §:n 1 momentissa säädettyjä avustuksen saamisen edellytyksiä, avustus lakkautetaan.

Asema- tai rakennuskaava-alueella olevalta

tieltä tai sen osalta avustus lakkautetaan sen jälkeen, kun kunta on 3 §:n 3 momentin mukaisesti ottanut tienpidon hoitaakseen tai kun kaavan voimaantulosta on kulunut viisi vuotta.

94 §

Valtion varoista voidaan myöntää avustusta 93 §:n 1 momentissa tarkoitetun tien tekemiseen enintään 80 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Erityisistä syistä voidaan valtionavustusta myöntää myös sellaisen yksityisen tien tekemiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten ei ole perustettu tiekuntaa. Avustus maksetaan vasta sitten, kun tiekunta on perustettu.

95 §

Kunta päättää sen varoista annettavista avustuksista ja avustusten käytön valvonnasta.

96 §

Jos valtio antaa tämän lain nojalla avustusta yksityisen tien kunnossapitoon, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan kuitenkin tiekunnan suostumus.

Jos valtio on antanut tämän lain nojalla avustusta yksityisen tien tekemiseen, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

97 §

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää tiepiiri, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on.

98 a §

Tiekunta voi hakea muutosta tiepiiriin 97 §:n nojalla tekemään tien kunnossapitoavustusta

koskevaan päätökseen tai 97 a §:n 1 tai 2 momentin nojalla tekemään päätökseen valittamalla siihen lääninoikeuteen, jonka tuomio-
piirissä tie tai sen pääosa sijaitsee, siinä järjes-
tyksessä, kuin muutoksenhausta hallintoasiois-
sa annetussa laissa (154/50) säädetään.

109 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta annetaan asetuksella.

Tielaitos antaa valtionavustusta ja siihen
oikeutettujen teiden pitoa koskevat ohjeet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voi-
maantuloa.

Aikaisempien säännösten nojalla kunnossa-
pidon valtionavustusta saavan tiekunnan avus-
tus vuodelta 1995 maksetaan mainittujen sään-
nösten mukaisesti vuonna 1996. Kysymyksessä
olevien tiekuntien osalta tiepiiri tekee tämän
lain mukaisen avustuspäätöksen vuonna 1995.
Tiekuntaa kuullaan ennen päätöksentekoa.

Vuonna 1995 jätetyistä valtionavustushake-
muksista tiepiiri tekee päätöksen tämän lain
mukaisesti.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri Ole Norrback

Laki

yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä teistä 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetun lain (358/62) 93—97 ja 109 §, sellaisina kuin niistä ovat 93, 94 ja 96 § 14 päivänä lokakuuta 1977 annetussa laissa (728/77) ja 97 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä lisätään lain 13 lukuun uusi 93 a, 93 b ja 98 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

93 §

Valtion varoista annetaan vuosittain avustusta sellaisen yksityisen tien kunnossapitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys tai joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä.

Valtionavustuksen suuruuden määräytymisperusteina on otettava huomioon tien alueellinen sijainti, tien merkitys muiden kuin tieosakkaiden liikenteelle, tienpitokustannusten suuruus ja tieosakkaiden varallisuusasema siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Ehdotus

93 §

Valtion varoista annetaan vuosittain avustusta sellaisen *autolla-ajokelpoisen* yksityisen tien kunnossapitoon, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja:

1) jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys; tai

2) joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla ja jonka vaikutuspiirissä on vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta.

Valtionavustusta ei myönnetä tiekunnan tiehen kuuluvalla, pelkästään maa- tai metsätaloustaloudessa olevalle taikka pelkästään vapaa-ajan asuntoihin johtavalle tien osalle eikä myöskään asema- tai rakennuskaava-alueella olevalle tielle tai tien osalle.

93 a §

Edellä 93 §:n 1 momentissa tarkoitetun avustuksen enimmäismäärä on momentin 1 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista ja 2 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien sen osan laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joka jää jäljelle, kun tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin sen vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Laskennallisista kunnossapitokustannuksista säädetään tarkemmin asetuksella.

Lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan osalta avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia ja talvitien osalta 65 prosenttia hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

94 §

Valtion varoista voidaan antaa avustusta 93 §:n 1 momentissa tarkoitetun tien tekemiseen vuosittain valtion tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan rajoissa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Erityisistä syistä voidaan valtionavustusta myöntää myös sellaisen yksityisen tien tekemiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten ei ole perustettu tiekuntaa.

95 §

Kunnan varoista voidaan antaa avustusta asemakaava- tai rakennuskaava-alueella olevan yksityisen tien tienpitoon sekä kunnan alueella sijaitsevan sellaisen muun yksityisen tien tienpitoon, jota käytetään yleisesti muuhunkin liikenteeseen kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin tai jonka varrella on huomattavassa määrin asutusta tai jota käytetään säännöllisesti tapahtuviin henkilöiden tai elinkeinotoiminnan kannalta tärkeiden tavaroiden kuljetuksiin tahi joka on kunnan syrjäisen asutuksen yhdystienä taikka joka on näihin teihin rinnastettava.

Milloin tiekunta on perustettu hoitamaan useiden teiden tienpitoa, voidaan avustus antaa tiekunnalle siinäkin tapauksessa, että 1 momentissa mainitut edellytykset ovat olemassa vain jonkin tien osalta.

Niin ikään kunta voi avustaa edellä tarkoitettua tienpitoa luontoissuorituksilla ottamalla kokonaan tai osaksi suorittaakseen sillan tekemisen, tien talviaurauksen ja muun tienpitoon kuuluvan työn taikka luovuttamalla korvausta tienpitoainetta ja muita tarvikkeita tienpitoa varten.

96 §

Valtion- tai kunnanavustuksen maksamisen ehdoksi voidaan asettaa, että tietä koskevien

93 b §

Jos tie tai sen osa olosuhteiden muuttumisen vuoksi ei enää täytä 93 §:n 1 momentissa säädettyjä avustuksen saamisen edellytyksiä, avustus lakkautetaan.

Asema- tai rakennuskaava-alueella olevalta tieltä tai sen osalta avustus lakkautetaan sen jälkeen, kun kunta on 3 §:n 3 momentin mukaisesti ottanut tienpidon hoitaakseen tai kun kaavan voimaantulosta on kulunut viisi vuotta.

94 §

Valtion varoista voidaan myöntää avustusta 93 §:n 1 momentissa tarkoitetun tien tekemiseen enintään 80 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Erityisistä syistä voidaan valtionavustusta myöntää myös sellaisen yksityisen tien tekemiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten ei ole perustettu tiekuntaa. Avustus maksetaan vasta sitten, kun tiekunta on perustettu.

95 §

Kunta päättää sen varoista annettavista avustuksista ja avustusten käytön valvonnasta.

96 §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

asioiden hoitamista varten perustetaan tiekunta.

Jos valtio tai kunta antaa avustusta yksityisen tien kunnossapitoon, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden suostumus.

Milloin valtio tai kunta on antanut avustusta yksityisen tien tekemiseen, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta lukien noudatettava, mitä 2 momentissa on säädetty.

97 §

Milloin valtionavustusta on haettu yksityisen tien kunnossapitoon tai tekemiseen, kunnan tielautakunnan tulee tarkastaa hakemuksen asianmukaisuus ja tarvittaessa vaatia siihen täydennyksiä sekä hankkia asiasta tarvittavat lausunnot ja antaa oma lausuntonsa.

Milloin kunta avustaa tien kunnossapitoa tai osallistuu tienpidon kustannuksiin, on tielautakunnan asiana valvoa, että tie pidetään sellaisessa kunnossa, kuin 7 §:n 2 momentissa on säädetty. Jos tien kunnossapito on laiminlyöty eikä korjausta ole tielautakunnan kehoituksesta huolimatta tehty, lääninhallituksen tulee lautakunnan sitä vaatiessa velvoittaa laiminlyöjä uhkasakolla tai uhalla, että työ saadaan tehdä laiminlyöjän kustannuksella, korjaamaan laiminlyöntinsä.

109 §

Tarkempia määräyksiä tienpitoon valtion varoista annettavasta avustuksesta sekä tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta muutoinkin annetaan asetuksella.

Jos valtio antaa tämän lain nojalla avustusta yksityisen tien kunnossapitoon, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan kuitenkin tiekunnan suostumus.

Jos valtio on antanut tämän lain nojalla avustusta yksityisen tien tekemiseen, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

97 §

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää tiepiiri, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on.

98 a §

Tiekunta voi hakea muutosta tiepiiriin 97 §:n nojalla tekemään tien kunnossapitoavustusta koskevaan päätökseen tai 97 a §:n 1 tai 2 momentin nojalla tekemään päätökseen valittamalla siihen lääninoikeuteen, jonka tuomiopiirissä tie tai sen pääosa sijaitsee, siinä järjestyksessä, kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annettussa laissa (154/50) säädetään.

109 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tielaitos antaa valtionavustusta ja siihen oikeutettujen teiden pitoa koskevat ohjeet.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Aikaisempien säännösten nojalla kunnossapidon valtionavustusta saavan tiekunnan avustus vuodelta 1995 maksetaan mainittujen säännösten mukaisesti vuonna 1996. Kysymyksessä olevien tiekuntien osalta tiepiiri tekee tämän lain mukaisen avustuspäätöksen vuonna 1995. Tiekuntaa kuullaan ennen päätöksentekoa.

Vuonna 1995 jätetyistä valtionavustushakemuksista tiepiiri tekee päätöksen tämän lain mukaisesti.
